

શ્રીમદ્-આધ-શકુર-ભગવત્પાદ-પરમ્પરાગત-મૂલામ્નાય-
સર્વજ્ઞ-પીઠમ્

શ્રી-કાશી-કામકોટિ-પીઠમ્
જગદ્ગુરુ-શ્રી-શકુરાચાર્ય-સ્વામિ-શ્રીમઠ-સંસ્થાનમ્

વિવિધેભ્યો ગ્રન્થેભ્યઃ કાશી-શકુર-પ્રમાણાનિ

॥ અવતાર-વત્સર-પ્રમાણાનિ ॥

1

શૃણુ દેવિ ભવિષ્યાણાં ભક્તાનાં ચરિતં કલૌ ॥
વદામિ સદ્ગ્રહેણાહં શ્રવાણાદ્ ભક્તિ-વર્ધનમ્ । ...
કલ્યાદિમે મહાદેવિ સહસ્ર-દ્વિતયાત્ પરમ્ ॥ ...
કેરલે શશલ-ગ્રામે વિપ્ર-પત્ન્યાં મદંશ-જઃ ।
ભવિષ્યતિ મહા-પ્રાણઃ શકુરાખ્યો દ્વિજોત્તમઃ ॥

~ શિવ-રહસ્ય-મહેતિહાસઃ

2

લોકાનુગ્રહ-તત્પરઃ પર-શિવઃ સંપ્રાર્થિતો બ્રહ્મણા
ચાર્વાકાદિ-મત-પ્રભેદ-નિપુણાં બુદ્ધિં સદા ધારયન્ ।
કાલટ્યાખ્ય-પુરોત્તમે શિવ-ગુરુર્વિદ્યાધિનાથશ્ચ યઃ
તત્-પત્ન્યાં શિવ-તારકે સમુદિતઃ શ્રી-શકુરાખ્યાં વહન્ ॥

~ માર્કણ્ડેય-સંહિતા

3

તિષ્ઠે પ્રયાત્યનલ-શેવધિ-બાણ-નેત્રે
 યો નન્દને દિન-માણાવુદગધ્વ-ભાજિ ।
 રાધેઽદિતેરુડુનિ નિર્ગતમઙ્ગ-લગ્ને
 ડપ્યાહૂતવાન્ શિવ-ગુરુઃ સ ય શકુરેતિ ॥

~ પ્રાચીન-શકુર-વિજયઃ

॥ કાઞ્ચી-ચરિત-પ્રમાણાનિ ॥

1

સર્વજ્ઞઃ શિષ્ય-સંયુક્તઃ શકુરો દેશિકેશ્વરઃ ।
 ભૂમિં પ્રદક્ષિણી-કૃત્ય તતઃ કાઞ્ચી-પુરં ગતઃ ॥

~ ગોવિન્દનાથીય-શકુર-વિજયઃ

2

સ મસ્કરી કાઞ્ચી-પુરીં ગરીયસીમ્
 અથ ક્ષિતેરદ્ભુત-કાઞ્ચીમૈક્ષત ।
 અસાવશેષ-શ્રુતિ-નીવિરાદરાત્
 પુરારિરાધયતે ચિરાય યામ્ ॥

~ શકુરાભ્યુદયઃ રાજયૂડામણિ-દીક્ષિત-વિરચિતઃ

3

બિલોપરિ મયા દેવ્યા મૂર્તિસ્તુ સ્થાપિતા પુરા ।
 શ્રીચક્રં સ્થાપય ત્વં તુ કામાક્ષી-પ્રીતયેઽનઘ ॥
 કામકોટી-પીઠ ઇતિ ખ્યાતિં યાતુ જગત્-તલે ।
 ઇત્યુક્ત્વા તં સમાલિઙ્ગ્ય દુર્વાસાશ્ચ તિરોભવત્ ॥
 કામાક્ષ્યાઃ પુરતો ભૂમૌ કામકોટીતિ વિશ્રુતમ્ ।
 ભગવાન્ ભગવત્પાદઃ શ્રીચક્રં સ્વયમાલિખત્ ॥

~ બ્રહ્માનન્દીય-શકુર-વિજયઃ

4

આધાય સૌમ્ય-વપુષં પ્રકૃતિં મહોગ્રામ્
 આવાહ્ય વિગ્રહ-તનૂમ્ અનુ-ચક્ર-રાજમ્ ।
 આહ્વાદિતે ચ વિષયે વિબુધેષુ ચામે
 ખ્યાસાદિતેષુ વશતાં ચરણૌ વહત્સુ ॥
 સર્વજ્ઞ-પીઠમધિરુહ્ય તતસ્તદગ્રે
 મિશ્રાન્ વિજિત્ય સહસોપનતાન્ પ્રયાગાત્ ।
 અધ્યાસ્ત કાઞ્ચિમભિમણિડત-કામકોટિ-
 પીઠો મઠં નિજમવાપ્ય સ શારદાખ્યમ્ ॥
 નિન્યે યોગિ-સુરેશ્વરોપચરિતઃ શ્રી-કામકોટ્યાહ્યે
 લોકાચાર્ય-પદે સ્થિતઃ સ દિવસાન્ સર્વજ્ઞ-પીઠે સુખમ્ ।
 ખ્યાતસ્તત્ર તદાદિ તેન વિજિતાં વાણીમનુસ્મારયન્
 શ્રીમચ્છકુર-દેશિકસ્ય જયતિ શ્રી-શારદાખ્યો મઠઃ ॥

~ પ્રાચીન-શકુર-વિજયઃ

5

કાખ્યાં શ્રી-કામકોટૌ તુ યોગ-લિઙ્ગમનુત્તમમ્ ।
 પ્રતિષ્ઠાપ્ય સુરેશાર્ય પૂજાર્થં યુયુજે ગુરુઃ ॥ ...
 સુરેશ્વરાચાર્ય-વરં સ્વ-શિષ્યં કાઞ્ચી-પુરે સુન્દર-કામકોટૌ ।
 શ્રી-ચન્દ્રમૌલીશ્વર-પૂજનાર્થં નિયોજ્ય ચક્રેડસ્ય ધરાધિપત્યમ્ ॥

~ માર્કણ્ડેય-સંહિતા

6

સર્વેષાં દર્શનાદેવ મોક્ષ-ફલ-પ્રાપ્તયે શ્રીચક્રં પ્રભવતીતિ ભગવદ્ભિઃ આચાર્યેઃ તત્ર
 નિર્મિતમ્ । ... તત્રૈવ નિજ-વાસ-યોગ્યં મઠમપિ પરિકલ્પ્ય તત્ર
 નિજ-સિદ્ધાન્ત-પદ્ધતિમ્ અદ્વૈતં પ્રકાશયિતુમ્ અન્તેવાસિનં સુરેશ્વરમાહૂય
 યોગ-નામકં લિઙ્ગં પૂજયેતિ તસ્મૈ દત્ત્વા ત્વમત્ર કામકોટિ-પીઠમધિવસ ઇતિ
 વ્યવસ્થાપ્ય શિષ્ય-જનૈઃ પરિપૂજ્યમાનઃ શ્રી-પરમ-ગુરુઃ સુખમાસા ॥

~ આનન્દગિરીય-શકુર-વિજયઃ

7

શ્રીયક્ર-પશ્ચાદ્-ભાગે તુ કામાક્ષીં જ્ઞાન-રૂપિણીમ્ ।
 પ્રતિષ્ઠાપ્ય ચ પૂજાયૈ બ્રાહ્મણાન્ વિનિયુજ્ય ચ ।
 એકામ્રેશ્વર-પૂજાર્થં વિપ્રાનાદિશ્ય ભૂયસઃ ॥
 શ્રીમદ્-વરદરાજસ્ય નમસ્યાયૈ નિયુજ્ય ચ ।
 સર્વજ્ઞ-પીઠમારોઢુમુત્સેહે દેશિકોત્તમઃ ॥ ...
 તતસ્તતો વિપશ્ચિદ્ધિઃ પ્રણતશ્ચાતિભક્તિતઃ ।
 ગીત-વાદિત્ર-નિર્ઘોષૈઃ જય-વાદ-સમુજ્જવલૈઃ ॥
 આરુરોહાથ સર્વજ્ઞ-પીઠં દેશિક-પુજ્જવઃ ।
 પુષ્પ-વૃષ્ટિઃ પપાતાથ વવુર્વાતાઃ સુગન્ધયઃ ॥

~ ચિદ્વિલાસીય-શકુર-વિજયઃ

8

જ્ઞાત્વૈનં સદૃશાધિકારિણમધાત્ તં બ્રહ્મદેશોદ્ભવં
 પ્રાપ્તાનુજ્ઞમપિ સ્વતો જનયિતુર્વાગ્મી સ વાયં-યમમ્ ।
 આખ્યામપ્યકરોત્ સ ચ મહાદેવાભિધસ્યાગ્રતઃ
 સર્વજ્ઞાભિધ-શકુરાર્ય ઇતિ યં સ્વસ્યાથ પીઠે ન્યધાત્ ॥

~ બૃહચ્છકુરવિજયઃ

9

શ્રિત-નિર્મલ-રાજસેન-ચોલ-
 ક્ષિતિ-પાલોદ્ધૃત-વિપ્ર-દેવ-શાલઃ ।
 વરદસ્ય તથાડડમ્-નાયકસ્યા
 પ્યુરુ-વેશ્મ-દ્વય-કૃજજયાય મે સ્યાત્ ॥
 પ્રકૃતિં ચ ગુહાશ્રયાં મહોગ્રાં
 સ્વ-કૃતે ચક્ર-વરે પ્રવેશ્ય યોડગ્રે ।
 અકૃતાશ્રિત-સૌમ્ય-મૂર્તિમાર્યા
 સુકૃતં નઃ સ ચિનોતુ શકુરાર્યઃ ॥
 ઉપયાત્સુ બુદ્ધેષુ સર્વ-દિગ્ભ્યઃ
 પ્રદિશન્નાશુ પરાભવં ચ એભ્યઃ ।
 વિધૃતાખિલ-વિત્-પદશ્ચ કાઞ્ચ્યામ્
 અધૃતાર્તિઃ સ દિશેત્ શ્રિયં ચ કાં-ચિત્ ॥
 સમતિષ્ઠિપદા-હિમાદ્રિ-સેવ્યં
 ક્રમશો ધર્મ-વિચારણાય દિવ્યમ્ ।
 અધિ-કાઞ્ચિ ચ શારદા-મઠં યો
 ડભ્યધિકં નઃ સુખમાતનોતુ સોડયમ્ ॥

~ ગુરુ-રત્ન-માલા શ્રીમત્-સદાશિવ-બ્રહ્મેન્દ્ર-વિરચિતા

॥ કાઞ્ચી-સિદ્ધિ-પ્રમાણાનિ ॥

1

તદ્-યોગ-ભોગ-વર-સિદ્ધિ-વિમુક્તિ-નામ-
 લિઙ્ગાર્યનાધિગત-દિગ્-વિજયઃ પ્રકામમ્ ।
 સર્વજ્ઞ-પીઠમધિરુદ્ધ વિજિત્ય મિશ્રાન્
 કાઞ્ચ્યાં શિવે તવ પુરઃ સ ચ સિદ્ધિમાપે ॥

~ શિવ-રહસ્ય-મહેતિહાસઃ

2

સ્વયં સ્વ-લોકં ગન્તુમિચ્છુઃ કાઞ્ચી-નગરે મુક્તિ-સ્થલે કદા-ચિદ્ ઉપવિશ્ય ... પૂર્ણમ્
અખાણ્ડ-માણ્ડલાકારમ્ આનન્દં પ્રાપ્ય સર્વ-જગદ્-વ્યાપક-રૂપ-ચૈતન્યમ્ અભવત્ ।
સર્વ-વ્યાપક-ચૈતન્ય-રૂપેણાધાપિ તિષ્ઠતિ ।
સ એવ શકુરાચાર્યો ગુરુર્મુક્તિ-પ્રદઃ સતામ્ ॥

~ આનન્દગિરીય-શકુર-વિજયઃ

3

ઇત્યં સ શકુર-ગુરુઃ કૃત-કૃત્ય-ભાવાત્
ભાવાન્ પ્રકાશ્ય નિગમાન્ત-ગિરાં નિગૂઢાન્ ।
કાઞ્ચ્યાં વિમુચ્ય વપુરાદૃતમિચ્છયૈવ
સ્વસ્યૈવ ધામ્નિ પરમે સ્વત એવ લિલ્યે ॥

~ વ્યાસાયલીય-શકુર-વિજયઃ

4

વાણીં વિજિત્ય ચ વિચદ્-વિશદામદેહાં
સર્વજ્ઞ-પીઠમધિરુહ્ય ચ તત્ર કાઞ્ચ્યામ્ ।
વિદ્વદ્-વરાર્યિત-પદો યમિ-સાર્વભૌમઃ
દેવ્યાઃ પુરઃ પર-તરે પુરુષે વિલિલ્યે ॥

~ બૃહચ્છકુરવિજયઃ

5

અથ નિશ્ચિત્ય મનસા શ્રીમાન્ શકુર-દેશિકઃ ।
મઠે શ્રી-શારદાભિખ્યે સર્વ-જ્ઞં નિદધન્મુનિમ્ ॥
સુરેશ્વરં વૃત્તિ-કૃતમ્ અન્તિક-સ્થં સદાડડદરાત્ ।
સમં સંસ્થાપ્ય તસ્મૈ સ્વં વક્તું ભાષ્યં સમન્વશાત્ ॥
સ્વ-શિષ્ય-પારમ્પર્યેણ લિઙ્ગં સ્વં યોગ-નામકમ્ ।
સેવયૈનં કામકોટિ-પીઠે સાર્ધં વસેતિ ચ ॥
ઇત્યાજ્ઞાં સંપ્રદાયાસ્મૈ ત્યક્ત-પીઠ-મઠ-સ્પૃહઃ ।
કામાક્ષ્યા નિકટે જાતુ સન્નિવિશ્ય જગદ્-ગુરુઃ ॥
દેહિભિર્દુર્ભજં ભેજે દેહં તત્રૈવ સન્ત્યજન્ ।

અખાડ-જ્યોતિરાનન્દમક્ષરં પરમં પદમ્ ॥
સ એવ શકુરાચાર્યો ગુરુર્મુક્તિ-પ્રદઃ સતામ્ ।
અધાપિ મૂર્ત યૈતન્યમ્ ઇવ તત્રૈવ તિષ્ઠતિ ॥

~ કેરલીય-શકુર-વિજયઃ

6

કલ્યઞ્ઞૈશ્ચ શરેક્ષાણાધ્વ-નયનૈઃ સત્-કામકોટિ-પ્રથે
પીઠે ન્યસ્ય સુરેશ્વરં સમવિતું સર્વજ્ઞ-સંજ્ઞં મુનિમ્ ।
કામાક્ષ્યાઃ સવિધે સ જાતુ નિવિશત્રુન્મુક્ત-લોક-સ્પૃહઃ
દેહં સ્વં વ્યપહાય દેહ્યસુગમં ધામ પ્રપેદે પરમ્ ॥

~ પ્રાચીન-શકુર-વિજયઃ

7

મહેશાંશાજજાતો મધુરમુપદિષ્ટાદ્વય-નયઃ
મહા-મોહ-ધ્વાન્ત-પ્રશમન-રવિઃ પાદમત-ગુરુઃ ।
ફલે સ્વસ્મિન્ સ્વાયુષ્યપિ શરયરાબ્દેડપિ ચ કલેઃ
વિલિલ્યે રક્તાક્ષિણ્યધિ-વૃષ-સિતૈકાદશિ પરે ॥

~ પુણ્ય-શ્લોક-મંજરી

8

ઋષિર્વારસ્તથા પૂર્ણો મર્ત્યાક્ષૌ વામ-મેલનાત્ । ...
પશ્ચાત્ પચ્ચદશે વર્ષે શકુરસ્યાગતે સતિ ।
ભટ્ટાચાર્ય-કુમારસ્ય દર્શનં કૃતવાન્ શિવઃ ॥ ...
ઋષિર્બાણસ્તથા ભૂમિઃ મર્ત્યાક્ષૌ વામ-મેલનાત્ ।
એક-ત્વેન લભેતાઙ્ગં તામ્રાક્ષસ્તત્ર વત્સરઃ ॥

~ જૈનાનાં મહાવીર-ચરિત-પ્રતિપાદકે જિન-વિજયે

9

સ્વેચ્છયા પર્યટન્ ભૂમૌ યયૌ કાઞ્ચી-પુરીં ગુરુઃ ।
તત્ર સંસ્થાપ્ય કામાક્ષી-દેવીં પરમગાત્ પદમ્ ॥

~ તુઙ્ગભદ્રા-સઙ્ગમ-સ્થસ્ય શકુર-પીઠસ્ય ગુરુ-પરમ્પરા-નામ-માલા

10

ગોવિન્દ-દેશિકમુપાસ્ય ચિરાય ભક્ત્યા
તસ્મિન્ સ્થિતે નિજ-મહિમ્નિ વિદેહ-મુક્ત્યા ।
અદ્વૈત-ભાષ્યમુપકલ્પ્ય દિશો વિજિત્ય
કાઞ્ચી-પુરે સ્થિતિમવાપ સ શકુરાર્યઃ ॥

~ પતંજલિ-ચરિતં રામભદ્ર-દીક્ષિત-વિરચિતમ્

11

કમ્પા-તીર-નિવાસિનીમનુદિનં કામેશ્વરીમર્યયન્
બ્રહ્માનન્દમવિન્દત ત્રિ-જગતાં ક્ષેમં-કરઃ શકુરઃ ॥

~ શકુરાભ્યુદયઃ રાજયૂડામણિ-દીક્ષિત-વિરચિતઃ

12

પ્રતિ-ચન્દ્ર-ભવં નિવૃત્તિ-ધર્મા
શ્રિત-ગોવિન્દ-મુનેરવામ-ધર્મા ।
જયતાત્ કૃત-સૂત્ર-ભાષ્ય-કર્મા
સ્વયમન્તે-વસતાં વિતીર્ણ-શર્મા ॥
પરમન્તિક-સત્-સુરેશ્વરાધૈઃ
પરમાદ્વૈત-મતં સ્ફુટં પ્રવેધ ।
પરિ-કાઞ્ચિપુરં પરે વિલીનઃ
પરમાયાસ્તુ શિવાય સદ્-ગુરુર્નઃ ॥

~ શ્રીમત્-સદાશિવ-બ્રહ્મેન્દ્રાઃ ગુરુ-રત્ન-માલાયામ્

॥ શ્રીમત્-શકુર-ભગવત્પાદ-કથા-સંગ્રહઃ ॥

(ગુરુ-રત્ન-માલાયાઃ ૩૩ પદ્યસ્ય વ્યાખ્યાયાં સુષમાયાં સ્થિતઃ)

કલિના બલિના ધ્વસ્તે સ્ત્રસ્તે વૈદિક-વર્ત્માનિ ।
દેવાન્ વિલપતઃ શ્રુત્વા દયાર્દ્ર-હૃદયઃ શિવઃ ॥ ૧ ॥
વિષ્ણુવાધાન્ અવતાર્ય પ્રાક્ અવાતારીત્ સ્વયં ચ સઃ ।
કેરલે કિલ કાલટ્યાં ગૃહે શિવગુરોઃ શુભે ॥ ૨ ॥

ઉપનીય નિજે તાતે ગતે લોકાન્તરં તતઃ ।
 ક્વ-ચિત્ સમાપ્યાધ્યયનમ્ અનુજ્ઞામાપ્ય માતૃતઃ ॥ ૩ ॥
 છલેન પ્રૈષમુચ્યાર્ય નિષ્કાન્તઃ સદનાન્નિજાત્ ।

નર્મદા-રોધસિ પ્રાપ્ય ગોવિન્દાત્ ક્રમ-સંયમમ્ ॥ ૪ ॥
 જાહ્નવી-તીરમાસાધ બોધિતોડન્ત્યજ-રૂપિણા ।
 વિશ્વેશ્વરેણ ભાષ્યં સ બ્રહ્મ-સૂત્રસ્ય નિર્મમે ॥ ૫ ॥

તતઃ પ્રયાગમાવિશ્ય ભટ્ટમુદ્ધૃત્ય સંસૃતેઃ ।
 તદ્-વાયા માણ્ડનં પ્રાપ્ય તમકાર્ષીજજયન્ યતિમ્ ॥ ૬ ॥

તતઃ સ પરમાચાર્યાન્ દ્રષ્ટું બદરિકાશ્રમમ્ ।
 પ્રાપ્ય નત્વા ગૌડપદાન્ કૈલાસં પ્રયયાવતઃ ॥ ૭ ॥
 લિઙ્ગ-પદ્મકમાસાધ શમ્ભોરાજ્ઞા-વશો વશી ।
 નિવૃત્તઃ પરમાચાર્ય-પદં પુનરશિશ્રિયત્ ॥ ૮ ॥

સનન્દનોડભવચ્છિષ્યઃ સૂત્ર-કૃત્ સ-વિરિઞ્ચનઃ ।
 દદૃશે દેશિકેન્દ્રેણ તોષિતશ્ચ વિપશ્ચિતા ॥ ૯ ॥

શરીરાન્તે જનન્યાડથ સ્મૃતસ્તસ્યા નિકેતનમ્ ।
 વ્યોમ્નૈવાપ્ય પરં તત્ત્વમુપદિશ્ય મૃતાં તતઃ ॥ ૧૦ ॥

દોર્મન્યોત્થાનલેનૈવ સંસ્કૃત્ય બદરીં પુનઃ ।
 પ્રાપ્તસ્તસ્માચ્છૃંગિરિમ્ અધ્યુષ્ય કતિ-ચિત્ સમાઃ ॥ ૧૧ ॥

સેતુ-શ્રીકાલહસ્ત્યાદિ-યાત્રાં કૃત્વા ક્રમાદ્ વશી ।
 કાઞ્ચી-પુરં સમાસાધ રાજસેનેન ભૂ-ભૃતા ॥ ૧૨ ॥
 વરદસ્યામ્ર-નાથસ્ય કામાક્ષ્યાશ્ચ તથાડડલયાન્ ।
 ઉદ્ધૃત્ય શમયિત્વોગ્ર-કલાં શ્રીયક્ર-તઃ શિવામ્ ॥ ૧૩ ॥

વિજિત્ય વાણીમતનૂં પર-કાય-પ્રવેશતઃ ।
 જ્ઞાતેન સ્મર-તન્ત્રેણ તન્નામ્ના નિર્મિતે મઠે ॥ ૧૪ ॥

સર્વજ્ઞૈક-સમધ્યાસ્યે કામકોટીતિ સંજ્ઞિતે ।

પીઠે સ્થિતઃ કતિપયાન્ અબ્દાન્ શિષ્યાનપાલયત્ ॥ ૧૫ ॥

સુરેશ્વર-પરિત્રાતં બાલં ચિદ્-ધનમાસને । નિવેશ્ય પ્રાવિશદ્ ધામ પરં સ્વં સ
જગદ્ગુરુઃ ॥ ૧૬ ॥

॥ ઇતિ શ્રીમત્-કામકોટિ-પીઠ-ષષ્ટિતમ-એકષષ્ટિતમ-જગદ્ગુરુ-દ્વય-અનુગ્રહ-પાત્રૈઃ
આત્મબોધેન્દ્રસરસ્વત્યાખ્ય-યતિ-વર્યૈઃ નિબદ્ધાયાં સુષમાખ્યાયાં
જગદ્ગુરુ-રત્ન-માલા-વ્યાખ્યાયાં પ્રસ્તુતઃ શ્રીમત્-શકુર-ભગવત્પાદ-કથા-સંગ્રહઃ ॥

